

DEMÉNY PÉTER

A KIHAGYÁSOS HITELESSÉG

Korpa Tamás: *Házsongárd live*

■ Akikről Korpa Tamás ír, azok közül mindenkit ismerek tulajdonképpen, mindenkit és mindent, személyeket és intézményeket, ha nem onnan, akkor amonnan, és ha nem tudok találni egy konkrét pontot, akkor a kulturális emlékezetből.

A *Házsongárd live* számomra ismerős élmény, referenciálisan mindenképpen. Az olvasóknak ahhoz a rétegéhez tartozom, akiknek nem kell elmagyarázni, ki az a Nagy Mária, ki az a Kobak, ki az Jancsó Noémi, ki az a Lászlóffy Csaba vagy Kántor Lajos, mi az a Szekuritáté.

Korpa Tamás pedig azok közé a magyarországiak közé tartozik, akik rendszeresen járnak Kolozsvárra, hosszú esztendők óta figyelik a várost, hűségesek maradnak azokhoz, akiket meglátogatnak. Gyanítom különben, hogy ő eleve olyan ember, aki féken tudja tartani az indulatait, és egészen más-ként néz, mint a vulkanikusok.

A kötet olvasása ebben a feszültségben történik. Azon töprengések, mit mondhatnak a versek annak, akinek fogalma sincs, hogy mi az, amiről szólnak. Hiszen az ilyesmi nem pusztá műveltségélmény: élethelyzeteket nem lehet lapozgatva átérezni.

A *Házsongárd live* tehát szép, költői önprovokáció. „szemceruzá-

val ír a tükörre. / a mikrohullámú sütőben szárad a nerckabátja. / a függöny mögül poros jégcsapok hullnak a parkettára. / nem olvadnak el.” (*Nagy Mária* – 33.) Ez mindenki számára mondhat valamit, hiszen semmilyen külső információt nem tartalmaz, és még a név is egészen mindennapi. A Kolozsvár-mitológiában azonban Nagy Máriát különleges hely illeti meg: Szilágyi Domokos utolsó szerelme, a költő hozzá írt búcsúlevele antológiák kiemelt darabja. Aki tud erről, az megpróbálhatja ezek nélkül a részletek nélkül olvasni a verset, aki pedig nem, az talán érintetlen marad.

Vagy itt a *Bréda*: „lassíts, szellemek kelnek át a zebrán, súgta nekem akkor / Bréda Ferenc. / de nem látok senkit, Feri. hajtottam tovább.” (31.) Egy olyan személyiségről szól ez a vers, akinek a legendáját én magam soha nem értettem, de úgy szól, hogy érthetővé válik számomra is.

„Matei Corvin utca, hetvenes évek” (*Szisz* – 35.), „ma is, mint minden hétfő reggel, doamna Pop / ablaktisztító folyadékot spriccel fia fotogravíros / sírkövére, megpucolja egyszerű újságpapírral.” (*Házsongárd live* – 48.) A versekben a soknemzetiségű város jelenik meg, s ez némileg egzotikussá teszi őket,

ugyanakkor teljesen valóságossá, amennyiben a román utcanevek és személyek részt vesznek abban a magyar mitológiában, amely a kötetbeli várost szerkeszti. Ez a magyar kultúra a románság közelében, a másfajtaság fénytörésében alakul. Korpa Tamás természetesen nem valamiféle Trianon-siratót írt, a versek melankóliája azonban ebből a légszákos ütközésből is fakad. Mikor az ember azt olvassa a Hervey-verstördedékekben, hogy „piața unirii”, akkor egy egész világ nyílik meg előtte, és elkezd felfogni, hogy merre van.

Kolozsvár nemcsak Kolozsvár: a versek között akad Láng Zsoltnak, Térey Jánosnak, Gálfalvi Györgynek ajánlott. Egyikük sem kolozsvári, valamiképpen mégis közük

van Erdély emblemikus helyéhez, az erdélyi magyar kultúra kráteréhez. Mindenki ismer valakit, mindenki a barátja, a szerelme, az évfolyamtársa vagy az ismerőse volt valakinek, és az indázó hálózat benövi, berántja az olvasót.

Azt hiszem, Korpa Tamás esélye az, hogy valóban benne élt egy városban. Az irodalom csodája, hogy egyéni és személyes élményeket egyetemessé tud tenni, ehhez azonban szükséges, hogy a szerző képes legyen megteremteni a hitelesség érzetét. Kihagyásokkal, utalásokkal, helyszínekkel, a tárgyilagosság lendületével, a felsorolások megszakításával, a szekusoknak írt „receptekkel”, kihallgatási forgatókönyvekkel ez a kötet meg tudja teremteni.

